ולוקמא איפכא. כלומקמה מעיקרא ומ"ע (ה)הדרי בה הא שפיר מני לאוקמי מתני' דברי הכל ובריתא רבנן: לקולא ולחומרא. מעיקרא אוקימנא לקולא דבשעת וסתה דברי הכל דיה שעתה ובשלא בשעת וסתה פליגי והשתא אוקימנא פלוגתא בשעת וסתה ואיכא דמתמיר ומטמא לה למפרע ושלא בשעת וסתה ד"ה מטמאה למפרע. קתני שאם תראה. כמו אמר מר: שאם תראה כו'. אלמא דטעם דכתמה מטמא למפרע משום דאשכחן בהו דאייה טומאה למפרע דהשתא לא הוה כתמה ממוה מרחייתה וש"מ דאשה דיש לה וסת הוא דפליג רבנן בין כתמה לראייתה דכתמה מטמא למפרע ובראייתה דיה שעתה משום דבראייתה שלא בשעת וסתה אשכחן טומאה למפרע: הא שאר נשים שאמרו חכמים דיין שעתן. כגון מרבע נשים (ג) דלא אשכחן בהו ראייה טומא' למפרע כתמן ומי איט טומא למפרע: כתמן בראייתן. מכאן ואילך טומאות: חרץ מתינוקת כו'. דאפילו מכאן ולהבא ומי לא והא דאמר בתולת דמים כתמן בראייתן דמכאן ולהבא מיהא טומאה הייט כשהגיע זמנה לראות ולא ראתה: מלוכלכין בדם. ולא ידעה מי אמי מגופה מי לא: אין חרשין לה. ואפילו אין לה בתה לתלות דנשוק של עכברים לא עבדה איכא למימר עבדה ולאו אדעתה דהא בגופה אין לתלות כל עיקר דכתמין דרבנן ניתהו וכי גזור רבנן בהגיע זמנה דלא מצוי בה אבל בהא לא גזור הואיל ואין בה דמים. ולקמן מפרש איזה הוא זמנה משיגיעו ימי הנעורים שהביאה שתי שערות או בת י"ב שנה ויום אחד ואע"פ שלא הביאה שתי שערות: ומי איט ליה לרבי חנינא כתם כלל. בארבע נשים ואפילו מכאן ולהבא: דמחמיר בכתמים. טפי מבראייתה דראייתא מרבע נשים הואיל ואין לה מצוי בהן אמרינן השתא אמי ומכי אמי חזיתיה אבל בכתם איכא למימר מי בדקה לחלוק מעיקרא הוה אישתכח: רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר נשים שאמרו חכמים דיין שעתן כתמן בראייתן. כלומר נשים שאמרו חכמים דיין שעתן כתמן בראייתן לטמאה מכאן ולהבא: יש לה כתם. מכאן ולהבא אע"פ שלא ראתה מימיה: אינו ממעט. על יד מעת לעת ועל יד מפקידה לפקידה: שמהומה לביתה. ממהרת לשמש: אחד לו. שמקנח בו בעצמו: ותחפנה שכבת זרע. ואפי' לאחר תשמיש נמי לא ליהוי כפקידה קמ"ל: ואי בעית אימא. לעולם חד לפני תשמיש וחד לאחר תשמיש ואפ"ה הרי זו כפקידה אלאחר תשמיש קאי. וא"ת עד שלפני תשמיש למה החכר מתניתין תרתי קתני ואשמועינן תנא דמתניתין דשני בדיקות אצרכוה רבנן וה"ק ומשמשת בעדים כלומר מצוה עליה לשמש בעדים ואע"פ שיש לה וסת הרי זו כפקידה ההוא דלאחר תשמיש: והא המשמשת קתני. דלאו לשון מוזה הוא אלמא חדא קתני ומשום הרי זו כפקידה נקט לה וה"ק ואשה המשמשת בעדים הרי זו כפקידה ואקמא נמי קאי דאי אמרת לאחוה דאשון למה החכר: תני אמרת וקמא לא נקט ליה אלא לאשמועינן דמצוה לבדוק קודם תשמיש: השתא מעת לעת. דאתמול דזמן ארוך הוא ממעטת פקידה זו דעדיס: מפקידה

ובריתא דברי הכל ולוקמא איפכא כיון דאיכא לאוקמי לקולא ולחומרא לחומרא מוקמינן קתני שאם תראה שלא בשעת וסתה מטמאה מעת לעת טעמא דאשה שיש לה וסת הוא דפליגי רבנן בין כתמה לראייתה הא שאר נשים שאמרו חכמים דיין שעתן כתמן בראייתן מני רבי חנינא בן אנטיגנוס היא דאמר רב יהודה אמר שמואל משם רבי חנינא בן אנטיגנוס "כל הנשים כתמן טמא למפרע "ונשים שאמרו חכמים דיין שעתן כתמן בראייתן חוץ מתינוקת שלא הגיע זמנה לראות שאפילו סדינין שלה מלוכלכין בדם אין חוששין לה ומי אית ליה לרבי חנינא כתם כלל והתניא כל הנשים כתמן טמא ונשים שאמרו חכמים דיין שעתן כתמן טמא ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר נשים שאמרו חכמים דיין שעתן אין להן כתם מאי לאו אין להן כתם כלל לא אין להן כתם למפרע אבל יש להן כתם מבאן ולהבא מכלל דתנא קמא סבר אפי' למפרע אין ר"מ היא דמחמיר גבי כתמים דתניא כל הנשים כתמן טמא למפרע ונשים שאמרו חכמים דיין שעתן כתמן טמא למפרע דר"מ רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר נשים שאמרו חכמים דיין שעתן כתמן בראייתן ותינוקת שהגיע זמנה לראות יש לה כתם ושלא הגיע זמנה לראות אין לה כתם ואימתי הגיע זמנה לראות "משהגיעו ימי הנעורים: והמשמשת בעדים כו': אמר רב יהודה אמר שמואל "עד שלפני תשמיש אינו ממעט בפקידה מ"ט אמר רב קטינא מתוך שמהומה לביתה וכי מהומה לביתה מאי הוי מתוך שמהומה לביתה אינה מכנסת לחורין ולסדקין תנן המשמשת בעדים הרי זו כפקידה מאי לאו חד לפני תשמיש וחד לאחר תשמיש אידי ואידי לאחר תשמיש ואחד לו ואחד לה כדתנן *דרך בנות ישראל משמשות בשני עדים אחד לו ואחד לה האי מאי אי אמרת בשלמא חד לפני תשמיש וחד לאחר תשמיש איצטריך סד"א מתוך שמהומה לביתה לא בדקה שפיר קמ"ל הרי זו כפקידה אלא אי אמרת אידי ואידי לאחר תשמיש פשיטא מהו דתימא שמא תראה טפת דם כחרדל ותחפנה שכבת זרע קמ"ל ואיבעית אימא שתי בדיקות אצרכוה רבנן חד לפני תשמיש וחד לאחר תשמיש ובי קתני הרי זו כפקיד' אלאחר תשמיש והא המשמשת קתני תני ומשמשת: ממעטת על יד מעת לעת: השתא מעת לעת ממעטת מפקידה

ובריתא דברי הכל. דקלא בשעת וסתה מטמא למפרע אבל לגמרי לא אתי כרבנן דלדידהו אפי' בשעת וסתה נמי ות"ש מעיקרא מאי סבר דאמרי' לאוקמא ולא אמרי' לאומרא ויש לומר דמעיקרא בעי לאוקומי מתניתין כש"ע אבל כשהביא הבריתא לא מצי לאוקמי כש"ע הדר ביה וקאמר לאומרא: **הא** שאר נשים שאמרו חכמים דיין שעתן כתמן כראייתן. מקמן נשים ח"כ ר' דוסא דאמר בית לה וסת דיה שעתה כל שכן דאית ליה בד' נשים וקשה דא"כ לקמן (דף ז:) דפסיק מרבי אליעזר בד' אמאי תניב הך בהדייהו מין דרבי דוסא סבר טיהיה לא ה"ל למיתנב דכה"ג אמרינן (ג) לקמן וי"ל הא דכיש לה וסת כתמה ממא למפרע ולא משום דחמיר טפי מד' נשים אלא משום דגזור בשעת וסתה אטו שלא בשעת וסתה אע"ג דבראייה לא גזרינן: **ר"מ** היא דמחמיר בכתמים. פירש"י דמחמיר בכתמים טפי מבראייה ואין נראה דא"כ מה לו להש"ס להאריך ולומר דמחמיר בכתמים היא ליה למימר ר"מ היא דתניא וכו' ולא יותר ומי דבסמוך (ד)תניא הרואה כתם מקולקלת למניה וברואה דם איה מקולקלת למניה אלמא שאר תנאים נמי אחמירו טפי בכתמים מבראייה ואע"ג דהך בריתא כר"מ דקתני מטמאה את בועלה למפרע ובפרק כל היד (לקמן דף טו:) אמרינן דוקא לר"מ מטמאה בועלה למפרע מכל מקום הא דמקולקלת למניה מיהו אתי כש"ע וכן שילהי בא סימן (לקמן מג:) תניא הרואה כתם מטמאה עלמה (ה) למפרע בקדשים והייט לענין מקולקלת למניה כמו שאפרש שם בע"ה "וגרלה לפרש רבי מאיר היא דמחמיר בכתמים שהא דגיל להחמיר בכתמים טפי מרבנן כדתנן פרק בא סימן (שם מג:) הרואה כתם (ו) מושמין משום זוב דברי ר"מ וחכמים אומרים אין בכתמים משום זוב ואמרי' התם מאן חכמים ר' תניא בן אנטיגנוס דמיקל יותר בכתמים כדאמרינן הכא ובמה דוכתי מחמיר ר"מ כדאמרינן לקמן (דף מג:) גבי אשה שעושה לרגיה ובפרק כל היד (לקמן דף יד:) אמרינן בדקה בעוד [שאין] בדוק לה והגיחה בקיפסא ולמחר מלאה עליו דם ר"מ מטמא וחכמים מטהרין ולכך קאמר הכא ר"מ דמחמיר בכתמים ואע"ג דבפ' האשה (לקמן דף ס.) תניא האשה תלוקה לנכרית אינה תולה בנכרית ר"מ אומר תולה בנכרית אלמא מיקל טפי מרבנן מ"מ ברוב מקומות מחמיר: **כל** הנשים כתמן טמא למפרע ונשים שאמרו כו' - לא אף זו אף קתני: **תני** ומשמשת - אף על פי שאמרו דיה שעתה: **השתא** מעת לעת ממעטת - פירוש הכהא מעת לעת דפשעה ולא בדקה אחרית כי בדקה ערבית ומלאה טמאה בדיקה של ערבית דלאחר תשמיש מיעטה דלא מטמאה מעת לעת כל שכן כבדקה אחרית ולא פשעה כלום דממעטת דלא מטמאה מאחרית:

מטייט

תוספי הרא"ש

ובריתא דברי הכל - כלומר אף ר' דוסא מודה דשלא בשעת וסתה מטמאה מעת לעת וכ"ש דהא אפי' בשעת וסתה מטמאה מעת לעת מי' משמע דבריתא לא אתיא אלא כר' דוסא מדקתני שאם תראה שלא בשעת וסתה מטמאה מעת לעת מכלל דבשעת וסתה דיה שעתה - וליישנא קמא ק"ל כרבנן כתמא דמתני' וליישנא בתרא ק"ל כר' דוסא - ותמא דמתני' ר' דוסא (וקתני) ות"ק לא אליבי דהא לקמן מסק' כר' אליעזר דאמר ד' נשים דיין שעתן: **לחומרא** מוקמינן - וא"ת ומעיקרא אמאי לא אוקמה לחומרא - וי"ל מקמי דשמיע ליה ניחא ליה לאוקומה לקולא ותהיה מתני' דברי הכל אבל השתא דשמיע ליה בריתא דמטמא נמשך חד מינייהו דברי הכל [לא ניחא ליה] לאוקמי לקולא) ומתני' דברי הכל ובריתא כיוהדאה: **רבי** מאיר היא - ד מ ח מ י ר בכתמים - פרש"י מפי מבראיה וקשה דרבנן נמי אשכחן דמחמרי דרואה אע"ג דמטמאה מעת לעת אינה מקולקלת למניה ורואה כתם מקולקלת כדאיתא לקמן בשמקתין - וי"ל דהתיא ר' מאיר היא מדקתני ברואה כתם מטמאה בועלה לפרש הייטו דוקא לר' מאיר כדאמרי' לקמן פרק כל היד - ומיהו קשה דלא הות ליה למימר דמחמיר בכתמים אלא ר"מ היא דתניא וכו' הלכך נראה לפרש דמחמיר בכתמים בעלמא מפי מדרבנן כדתניא בפ' בא סימן הרואה כתם חרי זו מקולקלת ותרששת משום

אב דברי ר' מאיר החכמים אומרים אין בכתמים משום זוב והתם נמי אמרינן בגמ' מאן חכמים ר' חנינא בן אנטיגנוס ולהכי מיקיל נמי הכא כדתניא כו' וכן משמע בירושלמי דערלה פרק התרומה דקאמר ר' מאיר מדמיר בדבריהן ומייתי מדר' דרששת משום זוב: אין מכניסתו לחורין ולסדקין הלכך לא הוי בדיקה - מכאן משמע דכל בדיקת נשים שצריך להכניס לחורין ולסדקין - ובענין אחר לא מיקרי בדיקה אלא קינוח וכן מוכח לקמן בפרק פרקין נבי אשה מדא שתבדוק עצמה כשיעור ומת לחייב בעלה חטאת: **השתא** מעת לעת ממעטת - אע"פ שפשעה ולא בדקה כראוי לא [מטמאה למפרע] מפקידה לפקידה שלא הפסיקה בבדיקות מיבעיא: רשב"ם

ג) לית מנן דאם מקמי לקולא אכרייתא אתיא כרבנן והיו כיחידאה והדכר ל"ע.

מוסף רש"י (שייך לענין הבא) וכל דבר שאין בו דעת לישאל. אם נגע אם לא נגע, אפקו אם לא נגע, אפקו טהור. דהא דקי"ל אפקו טמא בכתות היחיד, משום דגמרינן מטמאה, אפקו יש בה דעת לישאל אם נגעה אם לא נגע (לעיל ד:). אפקו טומאה הבאה בידי אדם. אדם היה עסוק בה, נשאלין עליה. כלומר משמע לה לעמא טוהה כאילו יש בה דעת לישאל, ל"ל נשאלין לב"ד מה מהא עליה, חו מיקר נשאלין עליה, נעלים יהו נשאלין בעל כרחן בשבילה לב"ד מה מהא עליה (פסחים יט: כ.). רשב"ג אומר. אע"ג דלא אפשר לא מטמיין ליה, אלא אומרים לו שנה ושונה. ואי לא נגע מטהרינן ליה (לקמן נח.). אין שונים בטהרות. דאע"ג דהשתא לא מיתמי דלמא מעיקרא לא הוי הכי (שם).

מוסף רש"י

בשני עדים. שני עדים לקנס (כריתות יז:).

אחד לו ואחד לה. לקנס לאחר משמש (לקמן יד.).

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה ולוקמא וכו' ופ"ע סתיים בך הא: (ב) ד"ה תני וכו' והכי זו כפקידה: (ג) תוס' ד"ה כל שאר וכו' דכה"ג אמרינן לקמן - ל"ל כדף ח': (ד) ר"ה ר"מ וכו' דנסמוך - ר"ל דף: (ה) בא"ר מטמאה עלמה לקמן לפרש אמשלקלת כל"ל: (ו) בא"ר כרואה כתם תושמש משום:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ר"מ היא כו' ומלה לפרש ר"מ היא כו' עי' מה"ש רפ"ב דערלה:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com